

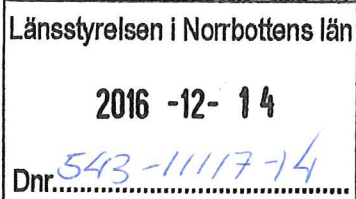
BERGSSTATEN

BESLUT

2016-12-13

Simon Bergdahl
2015-03-12
1(10)

Dnr BS 22-1179-2014
Delgiv. nr 4201/2016

Boliden Mineral AB
Box 44
101 20 Stockholm

Boliden Mineral ABs ansökan om bearbetningskoncession för området Laver K nr 1 i Älvsbyns kommun, Norrbottens län

Beslut

Bergmästaren avslår Boliden Mineral ABs (Bolaget) ansökan om bearbetningskoncession för området Laver K nr 1.

Bakgrund

Ansökan m.m.

Bolaget har den 29 september 2014 ansökt om bearbetningskoncession för området Laver K nr 1. Ansökan avser koncessionsmineralerna koppar, guld, silver och molybden. Det sökta områdets areal har beräknats till 285,1442 hektar och är beläget cirka 40 km väster om Älvsbyn i Norrbottens kommun. Fyndigheten är planerad att brytas i dagbrott och ligger på Lill-Laverberget med omgivande marker. Inom det planerade verksamhetsområdet finns inga fastigheter med permanent boende.

Till ansökan har Bolaget fogat en miljökonsekvensbeskrivning. Bolaget har redovisat två alternativa överlappande markområden för den planerade verksamheten. De båda föreslagna markområdena berör Natura 2000-områdena Piteälven med biflöden och Åträsket som också är ett naturreservat. Området för den sökta koncessionen är utpekad som riksintresse för rennäringsen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken (MB) samt riksintresse för värdefulla ämnen eller material enligt 3 kap. 7 § MB. Semisajur Njarg sameby (Samebyn) har vinterbetesmark inom koncessionsområdet.

Länsstyrelsens yttrande 12 mars 2015

Samråd med Länsstyrelsen i Norrbottens län (länsstyrelsen) enligt 8 kap. 1 § minerallagen (1991:45) utmynnade i ett yttrande där följande synpunkter framfördes. Länsstyrelsen anser miljökonsekvensbeskrivningen vara knapphändig men tillräcklig för en bedömning enligt 3, 4 och 6 kap. MB. Den sökta koncessionen är lokaliserad i ett mark- och vattenområde som är av riksintresse för rennäringsen samt värdefulla ämnen och material enligt 3 kap. 5 respektive 7 §§ MB. Inom och i anslutning till koncessionsområdet finns sjöar och vattendrag som är av riksintresse enligt 4 kap. 8 § MB, så kallade

Natura 2000-områden. Av 3 kap. 10 § MB framgår att om ett område enligt 5-8 §§ är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, ska företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt samt att ett beslut om företräde inte får strida mot bestämmelserna i 4 kap. MB. Med anledning härav måste länsstyrelsen som ett första led beakta och tillämpa bestämmelserna i 4 kap. MB. Länsstyrelsen anför vidare att det följer av 4 kap. 1 § MB att områden som anges i 2-8 § samma kapitel, till exempel Natura 2000-områden, med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena i sin helhet är av riksintresse. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får endast komma till stånd om det inte möter något hinder enligt 4 kap. 2-8 §§ MB och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

Samtliga sjöar och vattendrag inom det sökta koncessionsområdet är en del av Natura 2000-området Piteälven och är upptagna i Art- och habitatdirektivet. Sju av sjöarna och vattendragen kommer att påverkas mycket kraftigt genom uttorkning, omledning eller utfyllnad. Sjöarna Lill-Laver, Storlaver, Småträskan och Vistbäcken utgör naturtypen Ävjestrandsjö vars bevarandestatus inte bedöms som gynsam i större delen av landet och är exempel på sjöar och vattendrag som kommer att utsättas för omfattande förändringar. Enligt miljökonsekvensbeskrivningen uppges den sammanlagda berörda ytan vara 460 hektar vilket inte kan anses vara ett obetydligt bortfall av den utpekade naturtypen. Andra berörda sjöar och vattendrag kommer att påverkas genom exempelvis minskat vattenflöde eller kemiska förändringar. Vid en gruvetablering konstaterar länsstyrelsen att det är fråga om omfattande och permanent påverkan på delar av Natura 2000-området. Sammantaget anser länsstyrelsen att det finns risk att den planerade verksamheten medför påtaglig skada på riksintressets naturvärden. Med anledning härav anser länsstyrelsen att Bergsstaten inte ska bevilja bearbetningskoncessionen.

Om det inte hade varit fråga om risk för påtaglig skada på riksintressets naturvärden enligt 4 kap. MB och i stället hade varit fråga om en avvägning mellan riksintressena rennärning och mineralutvinning enligt 3 kap. 10 § MB anser länsstyrelsen att riksintresse rennärning och riksintresse ämnen och material inte går att förena i Laverområdet.

Länsstyrelsens slutsats är att Bergsstaten inte ska bevilja den sökta bearbetningskoncessionen.

Bolagets yttrande 16 april 2015

Bolaget bemötte länsstyrelsens yttrande och anförde i huvudsak följande. Länsstyrelsen har gjort en felaktig bedömning av risken för skada på Natura 2000-området, en gruvetablering skulle påverka en mycket liten del av det stora Natura 2000-området och Bolaget har utformat verksamheten på ett sådant sätt som medför så liten påverkan som möjligt. Bolaget anser att deras utredning övertygande visar att en gruvetablering inte kommer att medföra

påtaglig skada på naturvärdena i Natura 2000-området Piteälven. Det påpekas även att utvinningsverksamheter kan tillåtas undantagsvis vid en avvägning enligt 4 kap. 1 § MB när det finns särskilda skäl även om det skulle medföra påtaglig skada. Bolaget anser att det finns särskilda skäl med hänsyn till fyndighetens storlek och omfattning. Kopparfyndigheten i sig har ett mycket betydande ekonomiskt värde. Vid en gruvetablering skulle även själva gruvdriften ha en mycket stor ekonomisk betydelse för regionen för många anställda, konsulter och leverantörer. Utifrån Bolagets förslag att bearbetningskoncessionen ska meddelas med förbehåll för en framtida prövning av frågan om Natura 2000-tillstånd ifrågasätter Bolaget om en prövning av påtaglig skada enligt 4 kap. 1 § MB behöver göras i koncessionsskedet. Vidare anför Bolaget att de utpekade riksintressena till stora delar går att förena även om vissa konflikter blir bestående. Sett ur ett långsiktigt samhälleligt perspektiv är det mest lämpligt att riksintresset för mineralutvinning ges företräde. För Samebyn innebär en gruvetablering inte något hinder för fortsatt renskötsel. Den för samhället nödvändiga mineralutvinningen kan endast ske på de få platser där en fyndighet påträffas. Med hänsyn till att en fyndighet av Lavers storlek är mycket sällsynt och vad Bolaget anför i övrigt anser Bolaget att riksintresset för mineralutvinning bör ges företräde i Laver eftersom det är det ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön.

Yttranden och utredning från Samebyn

I yttranden från Samebyn och Sametinget vid samrådsförfarandet hos länsstyrelsen framfördes att den till miljökonsekvensbeskrivningen fogade rennärlingsanalysen bedöms vara otillräcklig.

Samebyn inkom till Bergsstaten den 29 juni 2015 med ett yttrande över Bolagets ansökan om bearbetningskoncession samt en utredning benämnd ”Konsekvenser av en gruvetablering i Laver, Älvsbyn, för Semisjaur Njarg sameby”. Av utredningen framgår att en gruvetablering i Laver-området bedöms omöjliggöra samisk renskötsel. Om en gruva kommer till stånd skulle Samebyn tvingas att utfordra sina renar i Laver under hela vintern vilket innebär sådana stora förändringar som i förlängningen inte är hållbara och så småningom skulle tvinga rensköterna att sluta med renskötseln. Ett annat alternativ vore att Samebyns vintergrupp lämnar Laver helt, nyttjar andra vinterbetesmarker inom byn samt nyttjar året runt markerna i högre grad vilket skulle leda till att renhjordarna behöver minskas och att ett flertal renskötare därmed tvingas sluta med renskötseln.

I sitt yttrande redogör Samebyn för sin inställning till prövningen av 4 kap. MB och anför att den ska ske vid Bergsstaten i koncessionsprövningen och inte vid en kommande miljöprövning. Bolagets förslag att prövningen av påverkan på Natura 2000-området ska avgöras först i samband med miljöprövningen anses stå i direkt strid med hela syftet med 4 kap. 8 § MB. Eftersom prövningen av miljöbalkens 4 kap. endast ska ske i samband med koncessionsprövningen skulle Bolagets förslag medföra att 4 kap. 8 § MB

aldrig skulle komma att tillämpas. Av detta följer att prövningen av 4 kap. 8 § och 7 kap. MB inte kan skjutas upp till senare.

Bolagets bemötande av Samebyns yttrande

Bolaget noterar att Samebyn beskriver bortfallet av betesmark och konsekvenserna därav som den allvarligaste konsekvensen av en gruvetablering vilket också har beskrivits i Bolagets miljökonsekvensbeskrivning. Den mest betydande skillnaden mellan Bolagets och Samebyns utredningar torde ligga i hur man bedömer och värderar den långsiktiga betydelsen för Samebyn och dess renskötsel av de konsekvenser som gruvan skulle medföra. Bolaget har verkat för att alla aktuella riksintressen ska kunna förenas och menar att en gruvetablering inte innebär ett hot mot Samebyns renskötsel i stort. I de delar där det alltså råder en konflikt mellan riksintressena anser Bolaget att det utifrån ett långsiktigt samhälleligt perspektiv är mest lämpligt att riksintresset för mineralutvinning ges företräde. Bolaget är medvetna om att ett Natura 2000-tillstånd kommer att behövas för att få etablera en gruva i Laver av den storlek som har beskrivits i ansökan, vilket är en följd av lagtexten i 4 kap.8 § MB och av EU-domstolens samt Högsta domstolens praxis. Något Natura 2000-tillstånd söks inte i processen hos Bergsstaten men det utgör inget hinder för att meddela en bearbetningskoncession.

Länsstyrelsens yttrande 9 oktober 2015

Efter återremittering av ansökan för nytt samråd återkom länsstyrelsen med yttrande och anförde i huvudsak följande. Bolaget anser att man i sin ansökan har visat hur utformning och lokalisering av det planerade gruvområdet har valts för att minimera skador på miljön, denna uppfattning delas av länsstyrelsen. Länsstyrelsen delar även Bolagets uppfattning om att påverkansområdet i riksintresset Piteälven beträffande yta och volym är förhållandevis litet i förhållande till hela älvsystemet. Däremot anser länsstyrelsen att sett till graden av påverkan under både drift och efterbehandling, särskilt tillsammans med påverkan från andra verksamheter, kan det inte bortses från risken att påtaglig skada kan uppkomma på riksintresse Piteälven. Någon annan bedömning finner länsstyrelsen inte möjlig att göra med mindre än att en prövning enligt 7 kap. 28 a § MB av gruvverksamhetens inverkan på bevarandestatusen hos de utpekade naturtyperna och arterna genomförs.

Länsstyrelsen framhåller att de särskilda områden som är utpekade som riksintressen i 4 kap. MB, bland annat Natura 2000-områden, i sin helhet är av riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden. Utpekandena innebär att avvägningar om den inriktning av mark- och vattenanvändningen som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning redan har gjorts vilket innebär att en avvägning enligt 3 kap. 10 § MB inte får strida mot bestämmelserna i 4 kap. MB. Det är därmed inte möjligt i det aktuella fallet att göra en avvägning enligt 3 kap. MB med utgången att riksintresse mineralutvinning ska ha företräde framför pågående markanvändning.

Länsstyrelsen vidhåller sitt tidigare yttrande och anser att Bergsstaten inte ska bevilja Bolaget den sökta bearbetningskoncessionen då det finns risk för påtaglig skada på riksintresset Natura 2000.

Oavsett vad Bolaget respektive Samebyn har anfört så vidhåller länsstyrelsen sin inställning att rennärning, i enlighet med regeringens mål för rennärningen, inte är förenlig med gruvverksamhet under de förutsättningar som anges i Bolagets ansökan och miljökonsekvensbeskrivning. Beträffande fyndighetens betydelse sett ur ett samhällsekonomiskt perspektiv anser länsstyrelsen att sammantaget skulle en gruvetablering bromsa upp befolkningsminskningen inom Älvsbyns kommun samt skapa nya arbetstillfällen under driftsperioden. Gruvdriften skulle genom arbetstillfällena generera intäkter till såväl den kommunala som regionala ekonomin. Samtidigt ska de negativa konsekvenserna på framförallt rennärning, men också tursim- och skogsnärning inte negligeras.

Bolagets synpunkter angående länsstyrelsens yttrande den 9 oktober 2015

Bolaget konstaterar att länsstyrelsen fortfarande motsätter sig deras ansökan om bearbetningskoncession med motiveringen att det finns risk för påtaglig skada på riksintresset Natura 2000, Bolaget delar inte länsstyrelsens uppfattning och hänvisar till vad som tidigare anförts i frågan. Att länsstyrelsen i sitt nya yttrande har belyst en gruvetablerings betydelse ur ett samhällsekonomiskt perspektiv välkomnas av Bolaget. Bolaget framför att de noterar att länsstyrelsen i sin slutsats inte tar ställning till hur avvägningen mellan riksintressena rennärning och mineralutvinning bör utfalla. Beträffande frågan om avvägning mellan de båda riksintressena vidhåller Bolaget vad som tidigare anförts.

Möte Bolaget och Bergsstaten

Vid mötet den 22 juni 2016 redogjorde bergmästaren för sin inställning till den fortsatta handläggningen av ansökan om bearbetningskoncession för det fall att Bolaget vidhåller att inte ansöka om Natura 2000-tillstånd innan ärendet om bearbetningskoncession avgörs. Om Bolaget ansöker om Natura 2000-tillstånd överväger bergmästaren att vilandeförklara ansökan om bearbetningskoncession och om Bolaget väljer att inte ansöka om tillstånd kommer bergmästaren att överväga att avslå ansökan om bearbetningskoncession. På begäran av Bolaget bestämdes att Bolaget inom överenskommen tidsfrist skulle återkomma till Bergsstaten med synpunkter angående bergmästarens övervägande samt meddela sin inställning till ansökan om Natura 2000-tillstånd.

Bolagets yttrande med bilagd promemoria

Bolaget inkom till Bergsstaten den 29 september 2016 med ett yttrande jämte bilagd promemoria 2016-09-13 och meddelar att Bolaget inte avser att komplettera ansökan om bearbetningskoncession med ett Natura

2000-tillstånd. Bolaget hemställer att bergmästaren avgör ärendet utan att Natura 2000-tillstånd har meddelats. Därtill hemställer Bolaget att bergmästaren hänskjuter ärendet till regeringen för prövning med förslag om att den sökta bearbetningskoncessionen beviljas och förenas med ett förbehåll om att bearbetning som kräver Natura 2000-tillstånd inte får komma till stånd innan ett sådant tillstånd har lämnats.

Bolaget anför som skäl för sin inställning i huvudsak följande. Bolaget är överens med Bergsstaten om att det kommer att behöva ske en prövning enligt reglerna i 7 kap. 28 a och 28 b §§ MB, frågan är när en sådan prövning ska ske. Enligt Bolaget finns inget krav på att Natura 2000-tillståndsfrågan ska avgöras innan bearbetningskoncessionen meddelas och anser att ett sådant krav vore olämpligt. Skrivningar i förarbetena till bestämmelsen i 4 kap. 8 § MB gav sken av att ett Natura 2000-tillstånd, när ett sådant tillstånd krävdes, var en förutsättning för att kunna meddela beslut om markanvändning enligt speciallagstiftning, det har dock klarlagts i praxis att så inte är fallet. Bolaget hänvisar till Högsta förvaltningsdomstolens beslut i mål nr 4158-14 och mål nr 4150-14, mark- och miljööverdomstolens dom i mål M 11487-14 samt beslut i mål P 8073-14. Enligt Bolaget har genom återopade avgöranden klargjorts att 4 kap. 8 § MB inte innebär något hinder mot att besluta om användningen av mark innan ett Natura 2000-tillstånd har erhållits. Utifrån Norra Kärrdomen och tidigare praxis kan man dra slutsatsen att en ansökan om bearbetningskoncession ska innefatta koncessionsområdet samt kringanläggningarna, en miljökonsekvensbeskrivning som täcker konsekvenserna av gruvbrytningen och kringanläggningarna utifrån 3 och 4 kap. MB samt konsekvenserna för Natura 2000-området. Koncessionsmyndigheten ska pröva avvägningsreglerna slutligt och exklusivt. Samtidigt ska koncessionsmyndigheten göra en bedömning om Natura 2000-tillstånd kan komma att krävas, denna bedömning blir inte bindande utan det blir för övriga tillämpande myndigheter att göra bedömningen av om reglerna är tillämpliga.

Prövning och beslut i frågan om Natura 2000-tillstånd redan i koncessionsskedet kan ifrågasättas då det normalt sker förändringar i projektet under arbetets gång, vilket skulle kunna föranleda en omprövning av meddelat tillstånd i ett senare skede i projektet. Natura 2000-tillståndsprövningen bör kunna vänta, annars blir det fråga om tre stora prövningar innan en gruvetablering kan ske.

Enligt Bolaget är den bästa lösningen i den uppkomna konflikten mellan reglerna om bearbetningskoncession och reglerna om Natura 2000-tillståndsprövningen att acceptera att Natura 2000-prövningen kan ske såväl före som efter bearbetningskoncessionsprövningen. Bolaget anser att den lösningen stämmer bäst överens med lagtexten i 4 kap. 8 § MB och med den praxis som utvecklats kring markanvändningsprövning i övrigt.

Motivering

Enligt 4 kap. 2 § minerallagen första stycket ska en bearbetningskoncession meddelas om en fyndighet som sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt har blivit påträffad och fyndighetens belägenhet och art inte gör det olämpligt att sökanden får den begärda koncessionen. Enligt tredje stycket ska 3 och 4 kap. MB tillämpas i ärenden om koncession. Enligt fjärde stycket ska, om ett ärende om beviljande av koncession avser en verksamhet som senare ska prövas även enligt miljöbalken eller andra lagar, 3 och 4 kap. MB endast tillämpas vid den prövning som sker i koncessionsärendet.

Av 3 kap. 10 § 1 stycket MB framgår att om ett område enligt 5-8 §§ är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, ska företrädare ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. I 2 stycket anges att ett beslut enligt första stycket inte får strida mot bestämmelserna i 4 kap. MB.

Enligt 4 kap. 1 § MB är de områden som anges i 2-8 §§, med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena, i sin helhet av riksintresse. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om

1. det inte möter något hinder enligt 2-8 §§ och
2. det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

Bestämmelserna i första stycket 2 och i 2-6 §§ utgör inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet eller för utförandet av anläggningar som behövs för totalförsvaret, om det finns särskilda skäl utgör bestämmelserna inte heller hinder för anläggningar för utvinning av sådana fyndigheter av ämnen eller material som avses i 3 kap. 7 § andra stycket.

Användning av mark- och vatten som kan påverka ett naturområde som har förtecknats enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2 MB och som omfattar verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § MB får endast komma till stånd om sådant tillstånd har lämnats vilket framgår av 4 kap. 8 § MB.

I prop. 1988/89:111 s. 48 angavs följande vid införandet av bestämmelsen i 4 kap. 8 § MB:

”Innebörden av den nya bestämmelsen i 4 kap. 8 § miljöbalken är att en användning av mark och vatten inte får komma till stånd om användningen skulle komma att strida mot de angivna bestämmelserna i 7 kap. miljöbalken om skydd för skydds- och bevarandeområden. Därigenom får inte heller de myndigheter som vid prövning enligt olika lagar ska tillämpa 4 kap. miljöbalken tillåta en sådan markanvändning.

Den nya bestämmelsen i 4 kap. 8 § miljöbalken utgår från att verksamheter och åtgärder i förekommande fall skall konsekvensbedömas enligt den särskilda tillståndsprövningen som avses i 7 kap. 28 a §. Det är i den prövningen som man förvissar sig om att en verksamhet eller åtgärd inte kan skada eller på ett betydande sätt störa de skyddade intressena. Därigenom

främjas en så enhetlig bedömning som möjligt och onödig dubbelprövning kan undvikas. En myndighet som vid prövningen enligt annan lag skall tillämpa 4 kap. 8 § miljöbalken får medge viss markanvändning endast om myndigheten kan konstatera att de verksamheter eller åtgärder som kan förutses i markanvändningen inte på ett betydande sätt påverkar miljön i ett skydat område. Om myndigheten kan konstatera detta, konstaterar den samtidigt att verksamheterna och åtgärderna inte omfattas av tillståndskravet i 7 kap. 28 a §. Om det däremot saknas grund för ett sådant konstaterande, får myndigheten medge markanvändningen endast efter att ett tillstånd enligt 7 kap. 28 a § har lämnats för den ifrågavarande verksamheten eller åtgärden. Prövningen enligt den särskilda lagen får i dessa fall avvakta den särskilda tillståndsprövningen. Om den tillståndsprövningen inte kommer till stånd, skall den markanvändning som omfattar verksamheten eller åtgärden vägras.”

Länsstyrelsen har konstaterat att det fordras en prövning enligt 7 kap. 28 a § MB avseende den sökta verksamhetens påverkan på riksintresset Piteälven. Bolaget har meddelat att Natura 2000-tillstånd inte kommer att sökas innan bergmästaren fattar beslut i koncessionsärendet.

Ansökan om bearbetningskoncession för Laver K nr 1 är en sådan verksamhet som kommer att bli föremål för prövning av ett miljötillstånd vid mark- och miljödomstolen enligt reglerna i MB. Hushållningsreglerna i 3 och 4 kap. MB ska därmed tillämpas endast vid prövningen i koncessionsärendet.

Lokaliseringen av den sökta koncessionen berör mark- och vattenområden som är av riksintresse för två oförenliga ändamål, riksintresse rennäring och riksintresse värdefulla ämnen och material. För att bestämma vilket av ändamålen som lämpligast främjar en långsiktig hushållning med mark- och vattenanvändningen samt miljön i övrigt, och därmed ska ges företräde, ska en avvägning göras enligt 3 kap. 10 § MB. Avvägningen i ett ärende som avser bearbetningskoncession ska göras av länsstyrelsen. Vid samrådsförfarandet har länsstyrelsen konstaterat att den planerade verksamheten även berör riksintresse förtecknat som Natura 2000-område. Bestämmelsen om användningen av mark- och vattenområde som kan påverka ett naturområde som har förtecknats som Natura 2000-område finns i 4 kap. 8 MB. De särskilda hushållningsbestämmelserna i 4 kap. MB avser sådana områden som i sin helhet bedöms vara av riksintresse med hänsyn till det utpekade områdets natur- och kulturvärden. Enligt länsstyrelsen har avvägningen av vilken inriktning av mark- och vattenanvändningen som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning därmed redan gjorts beträffande de områden som finns angivna i 4 kap. MB. Med anledning härav tar länsstyrelsen inte ställning till hur en avvägning mellan riksintresse rennäring och ämnen och material ska utfalla utan anser att det som ett första led i ärendet måste beaktas att koncessionen berör ett Natura 2000-område och att bestämmelsen i 4 kap. 8 § därmed ska tillämpas. Bergmästaren instämmer med den bedömning som länsstyrelsen har gjort vilket innebär att bestämmelsen i 4 kap. 8 MB i första hand ska beaktas i ärendet avseende Laver K nr 1.

Bolaget har framfört att det med hänsyn till bland annat Laver-fyndighetens storlek och omfattning föreligger sådana särskilda skäl som gör att en gruvetablering skulle kunna tillåtas undantagsvis vid en avvägning enligt 4 kap. 1 § MB. Länsstyrelsen har uttalat sig beträffande fyndighetens betydelse sett ur ett samhällsekonomiskt perspektiv och nämner såväl positiva som negativa effekter av en gruvetablering i Laver-området men konstaterar att det inte är möjligt i det aktuella fallet att göra en avvägning enligt 3 kap. MB med utgången att riksintresse mineralutvinning ges företräde framför pågående markanvändning.

Enligt Bolaget har det klarlagts genom praxis att 4 kap. 8 § MB inte innebär något hinder mot att besluta om användningen av mark enligt tillämplig speciallagstiftning innan ett Natura 2000-tillstånd har erhållits. Bolaget refererar till ett antal avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen och mark- och miljööverdomstolen.¹ Samtliga avgöranden avser annan speciallagstiftning än minerallagen som tillämpas parallellt med MB. Bergmästaren noterar att domstolarna i refererade avgöranden har konstaterat att det i den berörda sektorlagstiftningen inte finns någon uttrycklig regel om i vilket skede tillståndsprövningen enligt 7 kap. 28 a § MB ska ske. Bergmästaren anser att det uttryckligen framgår av 4 kap. 2 § 4 stycket minerallagen i vilken ordning prövningen av bearbetningskoncessionen och Natura 2000-tillståndsprövningen ska ske. Bergmästaren gör därmed den bedömningen att prövningen av ett Natura 2000-tillstånd, när sådant krävs, varken kan göras efter prövningen av bearbetningskoncessionen eller att det finns möjlighet att förena beviljande av en bearbetningskoncession med ett förbehåll om senare prövning.

Bolagets hemställan om hänskjutande av ärendet för avgörande till regeringen med förslag till regeringen att bevilja koncessionen och förena beslutet med förbehåll om en framtida prövning av Natura 2000-tillståndet är enligt bergmästarens bedömning inte förenligt med kravet att Bergsstaten ska pröva avvägningsreglerna i 3 och 4 kap. MB slutligt och exklusivt i koncessionsärendet.

Bergmästaren har gett Bolaget tid och möjlighet att överväga en ansökan om Natura-tillstånd före avgörandet meddelas i koncessionsärendet. Bolaget har argumenterat för att sådant tillstånd inte måste föreligga när bergmästaren fattar beslut i koncessionsärendet och har även klargjort att tillstånd enligt 7 kap. 28 a § MB inte kommer att sökas i detta skede. Utifrån Bolagets besked i frågan om Natura 2000-tillståndet konstaterar bergmästaren följande. I enlighet med 4 kap. 2 § 4 stycket minerallagen ska 3 och 4 kap. MB tillämpas endast vid den prövning som sker i koncessionsärendet. Bolaget har inte sökt Natura 2000-tillstånd trots att sådant tillstånd krävs och bergmästaren kan därför inte vilandeförklara Bolagets ansökan om bearbetningskoncession i avvaktan på prövningen av Natura 2000-tillstånd.

¹ Mark- och miljööverdomstolens dom 2015-04-20, mål nr P 8073-14 och dom 2015-11-06, mål nr M 11487-14. Högsta förvaltningsdomstolens dom 2015-11-17, mål nr 4158-14 och mål nr 4159-14.

Eftersom Bolaget inte avser att komplettera ansökan med ett Natura 2000-tillstånd ska bearbetningskoncession inte meddelas. Ett beslut att bevilja koncessionen, eller ett hänskjutande till regeringen med förslag att bevilja koncessionen, skulle innebära att bergmästaren inte följer bestämmelserna i 4 kap. 2 § 3 och 4 stycket minerallagen om att hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB, däribland 4 kap. 8 § MB, ska tillämpas endast i koncessionsärendet. Av ovan redovisat förarbetsuttalande rörande tillämpningen av markanvändningsbestämmelsen i 4 kap 8 § MB följer att när tillståndsprövning enligt 7 kap 28 a § MB krävs, men inte kommer till stånd, så ska den markanvändning som den sökta verksamheten omfattar vägras.

Bergmästaren finner därmed att Bolagets ansökan om bearbetningskoncession för området Laver K nr 1 ska avslås.

De som deltagit i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av bergmästaren Åsa Persson efter föredragning av juristen Elinor Alfredsson.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, Näringsdepartementet (bilaga 1).

Åsa Persson

Elinor Alfredsson

Bilagor:

Bilaga 1, Överklagandeskrift

Kopia av beslutet sänds till:
Sveaskog Förvaltnings AB,
Semisjaur-Njarg sameby
c/o Carat Advokatbyrå AB/Johan Öberg,
Sametinget,
Länsstyrelsen Norrbotten,
Älvsbyns kommun,
Lantmäteriet,
Sveriges geologiska undersökning,

Torsgatan 4, 105 22 Stockholm

Box 7588, 103 93 Stockholm
Box 90, 981 22 Kiruna
971 86 Luleå
942 85 Älvsbyn
Box 1111, 462 28 Vänersborg
Box 670, 751 28 Uppsala